ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.5.2020 г.
COM(2020) 509 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Испания за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2020 г.

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Испания за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2020 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) На 17 декември 2019 г. Комисията прие годишната стратегия за устойчив растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2020 г. Тя взе надлежно предвид Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 17 декември 2019 г. Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Испания е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната.

(2) Докладът за Испания за 2020 г.[3] беше публикуван на 26 февруари 2020 г. В него бяха оценени напредъкът на Испания в изпълнението на специфичните за

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.
[3] SWD(2020) 508 final.

страната препоръки, приети от Съвета на 9 юли 2019 г.[4], последващите действия във връзка с препоръките, приети през предходните години, и напредъкът на Испания по отношение на националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“. В доклада беше включен и задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, чиито резултати също бяха публикувани на 26 февруари 2020 г. Анализът на Комисията ѝ даде основание да заключи, че в Испания са налице макроикономически дисбаланси. Големият външен и вътрешен дълг, както публичен, така и частен, продължава да представлява уязвимост в условията на все така висока безработица и има трансгранично значение.

(3) На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви официално световна пандемия от COVID-19. Това е тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве, която засяга гражданите, обществата и икономиките. Тя поставя националните здравни системи под силен натиск, причинява смущения в световните вериги за доставки, нестабилност на финансовите пазари и сътресения в потребителското търсене и се отразява отрицателно на различни сектори. Застрашени са работните места и доходите на хората, както и стопанската дейност на предприятията. Пандемията предизвика голямо икономическо сътресение, от което вече има значителни последици в Европейския съюз. На 13 март 2020 г. Комисията прие съобщение[5], в което се призовава за координирани икономически мерки в отговор на кризата, включващи всички участници на национално равнище и на равнището на Съюза.

(4) Няколко държави членки обявиха извънредно положение или въведоха спешни мерки. Всички спешни мерки следва да бъдат строго пропорционални, необходими, ограничени във времето и в съответствие с европейските и международните стандарти. Те следва да подлежат на демократичен надзор и независим съдебен контрол.

(5) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж[6]. Както е посочено в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97, клаузата улеснява координирането на бюджетните политики в период на драстичен икономически спад. В своето съобщение Комисията излага пред Съвета становището си, че предвид очаквания драстичен икономически спад вследствие на разпространението на COVID-19 настоящите условия позволяват активирането на клаузата. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. Активирането на общата клауза за дерогация позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел, при условие че с това не се излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. Във връзка с корективните мерки на Пакта за стабилност и растеж Съветът може също така да реши, по препоръка на Комисията, да приеме промяна във фискалната траектория. Общата клауза за дерогация не спира прилагането на процедурите, предвидени в Пакта за стабилност и растеж. Тя позволява на държавите членки да се отклонят от бюджетните задължения, които обичайно се прилагат, като същевременно дава възможност на Комисията

[4] ОВ C 301, 5.9.2019 г., стр. 48.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

и на Съвета да предприемат необходимите мерки за координиране на политиката в рамките на Пакта.

(6) Необходими са постоянни действия за ограничаване и контрол на разпространението на пандемията, за повишаване на устойчивостта на националните здравни системи, за смекчаване на социално-икономическите последици чрез мерки за подкрепа на предприятията и домакинствата и за гарантиране на подходящи здравословни и безопасни условия на труд с оглед на възобновяването на икономическата дейност. Съюзът следва да използва пълноценно различните инструменти, с които разполага, за да подкрепи усилията на държавите членки в тези области. Успоредно с това държавите членки и Съюзът следва да работят съвместно, за да подготвят мерките, необходими за връщането към нормалното функциониране на нашите общества и икономики, както и към устойчивия растеж, като наред с другото се интегрират зеленият преход и цифровата трансформация и се извадят всички поуки от кризата.

(7) Кризата, свързана с COVID-19, изтъкна гъвкавостта, която предлага единният пазар по отношение на адаптирането към извънредни ситуации. За да се гарантират обаче бърз и плавен преход към етапа на възстановяване и свободното движение на стоки, услуги и работници, извънредните мерки, които възпрепятстват нормалното функциониране на единния пазар, трябва да бъдат премахнати веднага щом престанат да бъдат абсолютно необходими. Текущата криза разкри необходимостта от планове за готовност за действие при кризи в сектора на здравеопазването, като тази готовност включва по-специално подобрени стратегии за покупки, диверсифицирани вериги на доставки и стратегически запаси от основни консумативи. Тези елементи са изключително важни за разработването на по-обхватни планове за готовност за действие при кризи.

(8) Законодателят на Съюза вече измени съответните законодателни уредби[7], предоставяйки на държавите членки възможността да мобилизират всички неизползвани ресурси от европейските структурни и инвестиционни фондове, за да могат да се справят с извънредните последици от пандемията от COVID-19. Тези изменения ще осигурят допълнителна гъвкавост, както и опростени и рационализирани процедури. За да се намали натискът върху паричните потоци, за счетоводната година 2020—2021 държавите членки могат също така да се възползват от 100-процентово съфинансиране от бюджета на Съюза. Испания се насърчава да използва пълноценно тези възможности, за да помогне на хората и секторите, които са в най-затруднено положение.

---

[7] Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса) (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5) и Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19 (ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 1).

(9) Възможно е разпространението на социално-икономическите последици от пандемията да бъде неравномерно в различните региони на Испания поради различните модели на специализация. Така е например в регионите, които разчитат в най-голяма степен на туризма, като тези на Средиземноморския бряг, Андалусия, Балеарските и Канарските острови, където над една четвърт от работните места са свързани с този сектор. Това води до значителен риск от задълбочаване на регионалните различия на територията на Испания. В съчетание с риска от временни смущения в процеса на сближаване между държавите членки настоящата ситуация изисква целенасочени мерки на политиките.

(10) На 1 май 2020 г. Испания представи своята национална програма за реформи за 2020 г. и своята програма за стабилност за 2020 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

(11) Понастоящем спрямо Испания се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и преходното правило за дълга.

(12) На 13 юли 2018 г. Съветът препоръча на Испания да гарантира, че номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи (3) не надвишава 0,6 % през 2019 г., което съответства на годишна структурна корекция от 0,65 % от БВП. Цялостната оценка на Комисията потвърждава значително отклонение от препоръчания план за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2019 г. Това е посочено като действащ фактор в доклада на Комисията, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора, за оценяване на спазването на критерия за дълга от страна на Испания през 2019 г.

(13) В своята програма за стабилност за 2020 г. правителството планира номиналното салдо да се влоши, преминавайки от дефицит в размер на 2,8 % от БВП през 2019 г. към дефицит от 10,3 % от БВП през 2020 г. След намалението, достигнало 95,5 % от БВП през 2019 г., съгласно програмата за стабилност за 2020 г. се очаква през 2020 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне до 115,5 %. Макроикономическата и фискалната перспектива се характеризират с високата степен на несигурност, породена от пандемията от COVID-19.

(14) В отговор на пандемията от COVID-19 и в рамките на координирания подход на Съюза Испания прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната система, за ограничаване на пандемията и за облекчаване на положението на засегнатите в особена степен хора и сектори. Съгласно програмата за стабилност за 2020 г. тези бюджетни мерки възлизат на 3,2 % от БВП. Количественото изражение на мерките, които увеличават дефицита, съвпада до голяма степен с прогнозите на Комисията, след като се вземе предвид различното третиране на разходите за автоматични стабилизатори. Мерките включват укрепване на здравните услуги и предоставяне на подкрепа за доходите на работниците, които са подложени на режими на работа на непълно работно време. Освен това Испания обяви мерки, които, макар и да нямат пряко отражение върху бюджета, ще допринесат за подпомагане на ликвидността на предприятията. Според програмата за стабилност за 2020 г. те се оценяват на 9,2 % от БВП. Тези мерки включват по-специално гаранции по заеми (8,8 % от БВП). Като цяло предприетите от Испания мерки са в съответствие с насоките, изложени в Съобщението на Комисията относно координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19. Цялостното прилагане на тези

мерки, последвано от пренасочване на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, когато икономическите условия позволяват това, ще допринесе за запазването на фискалната устойчивост в средносрочен план.

(15) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. при непроменена политика се предвижда салдото на Испания по консолидирания държавен бюджет да бъде -10,1 % от БВП през 2020 г. и -6,7 % през 2021 г. Очаква се съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да достигне 115,6 % от БВП през 2020 г. и 113,7 % през 2021 г.

(16) На 20 май 2020 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора, вследствие на неспазването от страна на Испания на правилото за дълга през 2019 г. и планираното нарушение на прага на дефицита в размер на 3 % от БВП през 2020 г. Като цяло анализът сочи, че критерият за дефицита и критерият за дълга, определени в Договора и в Регламент (ЕО) № 1467/1997, не са изпълнени.

(17) Мерките, предприети, за да се възпре разпространението на вируса, се отразяват съществено върху икономиката и могат да доведат до загуба на БВП през настоящата година в размер на 9,4 %. Въпреки че на този етап е трудно да се изчисли въздействието върху заетостта, то също ще бъде значително. Около един милион души вече са загубили работата си от началото на кризата досега. Понастоящем ефектът върху заетостта е смекчен от включването на близо 3,5 милиона работници в режими на работа на непълно работно време, което до момента възпира непосредствените загуби на работни места. Последиците от пандемията в Испания ще се влошат заради високия дял на заетостта в малки и средни предприятия (МСП), тежестта на секторите, които са особено засегнати и вероятно ще се възстановят по-бавно, сред които са туризмът и търговията на дребно, както и високия дял на работещите на временни договори лица (26,3 % през 2019 г.). Всички посочени фактори биха могли да доведат до големи загуби на работни места и да засилят сътресението. Според прогнозата на Комисията се очаква равнището на безработицата (което през февруари 2020 г. беше 13,6 %) да нарасне до 18,9 % през 2020 г. и да се върне на 17 % през 2021 г.

(18) Испанските органи положиха усилия за смекчаване на въздействието на пандемията и на периода на ограничителните мерки чрез различни пакети от мерки, възлизащи общо на 145 милиарда евро. В усилията си за справяне с болестта органите увеличиха разходите си за здравеопазване и социални услуги. Също така те улесниха използването на режими на работа на непълно работно време, за да задържат хората на работа и да подпомогнат доходите на домакинствата. Служителите, засегнати от режими на работа на непълно работно време, получават обезщетение в размер на 70 % от базата за изчисляване на техните социалноосигурителни вноски, като са предвидени минимални и максимални стойности (съответно 502 EUR и 1 402 EUR). Трудовите правоотношения остават непроменени по време на режимите на работа на непълно работно време, чийто срок на прилагане наскоро беше удължен до 30 юни 2020 г. Предприятията, прилагащи режими на работа на непълно работно време, са освободени от задължението да плащат много голяма част от социалноосигуителните вноски на работниците, обхванати от тези режими, при условие че се задържат на работните си места поне шест месеца след възобновяването на дейността. Тези мерки вървят ръка за ръка със специфична помощ за МСП и самостоятелно заетите работници, които са

гръбнакът на испанската икономика (отлагане на плащането на данъци, намаляване на социалноосигурителните вноски и държавни гаранции), и са плод на усилията да бъдат подпомогнати да избегнат обявяването в несъстоятелност и да възобновят бързо дейността си след края на кризата. Бяха приети и мерки за временно подпомагане на доходите на лица, упражняващи нестандартни форми на заетост, които нямат достъп до социална закрила.

(19) Испанската здравна система показа добри резултати в областта на здравеопазването въпреки сравнително ниското равнище на инвестиции. Разпространението на пандемията от COVID-19 обаче оказа безпрецедентен натиск върху системата и разкри нейната уязвимост при сътресения. Непосредствените действия са насочени към укрепването на капацитета по отношение на здравните работници, медицинските изделия и инфраструктурата от критично значение с цел спасяване на човешкия живот и възстановяване на здравето по време на пандемията. Хората с увреждания и възрастните хора, настанени в центрове за медико-социални грижи, бяха изложени на особен риск по време на кризата. Трябва да се осигури техният непрекъснат достъп до медицински и социални грижи, включително услуги за спешна помощ и интензивни грижи. След това усилията следва да се съсредоточат върху подобряването на устойчивостта на здравната система, така че тя да може да възвърне оптималната си ефективност възможно най-бързо и да се справя по-успешно с нови сътресения. Пандемията разкри съществуващи структурни проблеми, някои от които произтичат от известни недостатъци във връзка с инвестициите в материални инфраструктури, както и във връзка с наемането и условията на труд на здравните работници. Наблюдават се регионални различия по отношение на разходите, материалните ресурси и персонала, а координацията между различните равнища на управление невинаги е ефективна. В средносрочен план предоставянето на здравни грижи би могло да съответства по-добре на предизвикателствата, свързани със застаряването, увеличаването на хроничните заболявания и на увреждания. В това отношение първичната медицинска помощ и развитието на електронното здравеопазване имат водещо значение. В средносрочен план ще бъде важно да се гарантира, че вероятното намаляване на ресурсите поради икономическия спад не засяга покритието на здравното осигуряване на хората и не води до неравнопоставеност по отношение на достъпа.

(20) Въпреки наблюдаваното в продължение на години активно създаване на работни места, преди разпространението на COVID-19 продължаваха да се отчитат високи равнища на безработица и сегментация на испанския пазар на труда. Според предварителните данни в резултат на кризата е налице много съществено увеличение на равнището на безработицата в Испания и това ще се отрази отрицателно на вече ограничения капацитет на службите по заетостта за оказване на подкрепа на работниците и работодателите, както и на социалните служби. В средносрочен план подходът към възстановяването следва да се основава на мерки за подкрепа на заетостта, предприети в консултация със социалните партньори, като например постепенно премахване на режимите на работа на непълно работно време, преразглеждане на системата от стимули за наемане на работа с цел по-ефективно насърчаване на устойчивите форми на заетост, особено за младите работници, както и проява на гъвкавост по отношение на условията на труд. Увеличаването на дела на учащите в областта на науката и на цифровите технологии, повишаването на привлекателността на професионалното образование и обучение и осигуряването на гъвкави

възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация биха могли да спомогнат за задоволяването на нарастващото търсене на необходимите за осъществяването на зеления и цифровия преход технически умения, които ще съпътстват възстановяването. В по-общ план подобряването на образователното и професионалното ориентиране и предоставянето на подходяща подкрепа за учащите се в неравностойно положение и за изоставащите региони биха могли да допринесат за постигането на по-добри резултати от образованието. Успешното прилагане на мерките, които може да бъдат приети за постигането на тези цели, ще зависи в голяма степен от отделянето на необходимото време за постигането на широк и дълготраен социален и политически консенсус във връзка с реформите.

(21) Въздействието на пандемията върху пазара на труда доведе до спешна нужда от подкрепа за доходите на домакинствата, засегнати от кризата. От ключово значение за това начинание беше улесняването на използването на режимите на работа на непълно работно време. Въпреки това временните работници на много кратки договори, които представляват по-голямата част от близо един милион нови безработни и сред които има много млади работници, често не отговарят на условията за стандартна защита при безработица. За да се подпомогнат устойчивото възстановяване и социалното сближаване, е необходимо да се осигури на ранен етап достъп на всички работници, включително временните работници и самостоятелно заетите лица, до подходяща социална закрила и активни политики на пазара на труда.

(22) Вероятно кризата ще доведе до увеличаване на високите равнища на бедност или на социално изключване в Испания, особено сред семействата с деца. През 2019 г. Испания беше държавата членка с най-ниската средна стойност на семейните обезщетения за дете. Семействата с ниски до средни доходи не могат да се възползват от отпусканите при стриктни условия детски надбавки в страната и за тях данъчните облекчения не са от особена полза. Разходите за социална закрила продължават да са силно ориентирани към възрастните хора и се очаква равнището на разходите за пенсии да се увеличи значително в средносрочен до дългосрочен план, в случай че обявените отклонения от пенсионната реформа от 2013 г. станат постоянни и ако не бъдат предприети подходящи компенсаторни мерки. Тежката икономическа и социална обстановка вследствие на пандемията изисква вместо това да се прояви солидарност между поколенията в полза на по-младите поколения. Понастоящем подпомагането при безработица на дълготрайно безработните лица и работниците, които не отговарят на условията за ползването на схеми на осигурителни вноски, е разпокъсано между множество схеми и това води до слабо покритие. Съществуващите регионални схеми за минимален доход достигат до едва 20 % от потенциалните си бенефициери в страната на фона на големи регионални различия по отношение на покритието, продължителността, условията за достъп и адекватността. В настоящите условия на спешност се планира да бъде въведена бързо постоянна национална схема за гарантиране на доходите с прогнозен обхват от три милиона бенефициери, която да допълни съществуващите регионални схеми за минимален доход. На този етап не е възможно да се направи оценка на въздействието ѝ върху намаляването на бедността и на нейната устойчивост в краткосрочен и средносрочен план.

(23) Друг утежняващ фактор в Испания по отношение на кризата, породена от пандемията, е фактът, че големият брой МСП представлява голям дял от

заетостта. За да се предотвратят случаите на обявяване в несъстоятелност, които могат да бъдат избегнати, бяха приети спешно някои мерки за осигуряване на подкрепа за ликвидността на предприятията чрез заеми и гаранции с акцент върху МСП и върху секторите, които ще бъдат засегнати в по-голяма степен и по-дълго време от кризата, като например туризма (който през 2019 г. представлява 12 % от БВП на Испания). Тези мерки следва да бъдат приложени ефикасно и бързо от финансовите посредници, за да може да се разгърне ефектът от тях. Осигуряването на възможност за отлагане на плащането на данъци и социалноосигурителни вноски и ускоряването на договорните плащания от страна на публичните органи също ще спомогнат за подобряването на паричните потоци на МСП. При разработването и прилагането на тези мерки трябва да се вземе предвид устойчивостта на банковия сектор. За да се гарантира ефективността на тези мерки, е важно да продължат да се полагат усилия за намаляване на административната тежест и за предоставяне на ефикасни цифрови публични услуги. От решаващо значение за успешното възстановяване са подкрепата за предприятията в секторите, които са засегнати в най-голяма степен от кризата, и запазването на конкурентоспособността на предприятията, които осъществяват износ.

(24) За да се стимулира икономическото възстановяване, ще бъде важно да се даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти, както и да се стимулират частните инвестиции, включително чрез съответни реформи. Перспективите за възстановяване на Испания ще зависят от нейния капацитет за увеличаване на производителността и за насърчаване на иновациите, включително чрез цифровия и зеления преход. Във всички региони на страната резултатите на Испания в областта на иновациите са под средните за ЕС. Резултатите на Испания във връзка със способността на предприятията да въвеждат иновации, да инвестират в материални и нематериални активи и да използват по най-добрия начин уменията на хората са слаби и това може да възпрепятства тяхната конкурентоспособност в условията на икономика, основана на знанието. Кризата подчерта значението на цифровизацията за запазването на достъпа до държавни услуги и до образование и обучение, както и за съхраняването на работните места и на икономическата дейност. Преди периода на ограничителни мерки едва половината от училищата в Испания разполагаха с подходящи платформи за цифрово обучение, като регионалните различия бяха значителни. Внезапното преминаване към цифрово обучение представляваше също така особено предизвикателство за уязвимите ученици, които нямаха достъп до цифрови решения у дома. Испания следва да гарантира, че всички ученици могат да се възползват от достъп до цифрово обучение, включително в селските райони и от уязвими домакинства. Подкрепата за цифровизацията на предприятията ще насърчи също конкурентоспособността на испанските предприятия в рамките на световните вериги за създаване на стойност и ще увеличи техния капацитет за износ, особено що се отнася до МСП и микропредприятията. Навлизането на цифровите технологии, включително напредналите цифрови технологии, и намаляването на цифровото разделение между градските и селските райони ще подобрят способността на испанската икономика за въвеждане на иновации. Освен това засилването на управлението на научните изследвания и иновациите на всички равнища, повишаването на качеството на научните изследвания чрез системни оценки и стимулирането на научноизследователските организации да си сътрудничат с частния сектор биха могли да повишат ефективността на политиките в областта на научните

изследвания и иновациите и да ускорят разпространението на иновациите, за да се подпомогне възстановяването.

(25) Преминаването на Испания към неутрална по отношение на климата икономика ще изисква значителни инвестиции за продължителен период от време, наред с другото, в областта на енергията от възобновяеми източници, енергийната инфраструктура, енергийната ефективност и устойчивия транспорт. Инвестициите следва да бъдат съсредоточени в началото на периода, за да се подпомогне зеления преход по време на възстановяването в съответствие с Националния план на Испания в областта на енергетиката и климата. Насърчаването на интегрирана енергийна система следва да улесни навлизането на възобновяемите източници на енергия. Намаляването на потреблението на енергия в частните и обществените сгради чрез широкомащабно обновяване и разработването на интелигентни мрежи и на възможности за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници ще помогнат за по-доброто управление на търсенето на енергия, като същевременно се подпомага създаването на работни места по време на възстановяването. Допълнителните инвестиции в енергийна инфраструктура, включително в електроенергийни междусистемни връзки с останалата част на Съюза, ще помогнат за подобряването на интеграцията на вътрешния енергиен пазар на ЕС, като същевременно те ще въведат по-голяма конкуренция и ще улеснят разгръщането на енергията от възобновяеми източници. Чрез допълнителни усилия следва също така да се насърчи устойчивият транспорт, включително разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива, по-специално за електрическите превозни средства. Ще бъде необходимо също така да се инвестира в по-широкото използване на железопътния транспорт за превоз на товари, включително трансграничните връзки с Франция и Португалия и връзките с пристанища и логистични центрове. Освен това някои области в Испания са част от областите, които са изложени на най-голям риск от изменението на климата в Европа. Водните ресурси са подложени на натиск, а инфраструктурата за управление на водите и на отпадъците е развита неравномерно на територията на страната. Зелените инвестиции могат да помогнат за справянето с неблагоприятните последици от изменението на климата, като наводнения и горски пожари, да подобрят качеството на въздуха и управлението на водите и на отпадъците и да разгърнат потенциала на кръговата икономика. Програмирането на Фонда за справедлив преход за периода 2021—2027 г. би могло да помогне на Испания за посрещането на някои от предизвикателствата, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика, по-специално на териториите, обхванати от приложение Г към доклада за страната[8]. Това ще позволи на Испания да използва този фонд по най-добрия начин.

(26) Разпокъсаността на испанската нормативна уредба и пречките, които тя поражда, възпрепятстват възможността предприятията да се възползват от икономии от мащаба и оказват отрицателно въздействие върху производителността. Законът за единството на пазара, който вече се прилага от съдилищата и органите за защита на конкуренцията, следва да се използва по-активно за насърчаване на по-доброто регулиране и по-интензивната конкуренция по време на възстановяването. В този контекст строгите ограничения по отношение на собствеността и на пазара, целящи да осигурят доставките на стоки и услуги от стратегическо значение по време на кризата,

[8] SWD(2020) 508 final.

породена от пандемията, следва да бъдат премахнати веднага след прекратяването на извънредната ситуация. В по-общ план една по-силна и устойчива координация между различните равнища на управление би могла да направи политиките за улесняване на възстановяването по-ефективни. От съществено значение е също така да се гарантира възможността структурата на управление, която вече е установена в законите за прилагане на директивите за обществените поръчки от 2014 г., да започне да работи на пълни обороти възможно най-скоро, за да се подсигури ефикасното използване на публичните инвестиции, които могат да подкрепят възстановяването. Следва да се засили работата по всеобхватната национална стратегия за обществените поръчки в тясно сътрудничество с представителите на всички равнища на управление (централно, регионално и местно) чрез Комитета за сътрудничество.

(27) Докато настоящите препоръки са насочени към справяне със социално-икономическото въздействие на пандемията и улесняването на икономическото възстановяване, специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., приети от Съвета на 9 юли 2019 г., обхващаха също реформи, които са от съществено значение за справяне със средносрочните и дългосрочните структурни предизвикателства. Тези препоръки продължават да бъдат актуални и ще продължат да бъдат наблюдавани през целия годишен цикъл на европейския семестър през следващата година. Това се отнася и за препоръките относно свързаните с инвестициите икономически политики. Тези препоръки следва да бъдат взети предвид при стратегическото програмиране на финансирането по линия на политиката на сближаване за периода след 2020 г., включително за смекчаващи мерки и стратегии за премахване на мерките, свързани с настоящата криза.

(28) Навременното вземане на решение по отношение на производствата по несъстоятелност също ще бъде особено важно за осигуряването на ликвидността на предприятията и за ефективното преразпределяне на ресурсите, както и за насърчаването на предприемачеството и на стабилността на финансовия сектор. От съществено значение е да се запази способността на съдебната система да се справя ефикасно с производствата по несъстоятелност. Това е особено важно, тъй като настоящото временно спиране на дейността на съдилищата и очакваното увеличаване на броя на съдебните спорове заради рецесията вследствие на пандемията могат да изострят допълнително вече съществуващите предизвикателства, свързани с все по-продължителните производства и все по-голямото натрупване на дела.

(29) Европейският семестър осигурява рамката за непрекъсната координация на политиките в областта на икономиката и заетостта в Съюза, която може да допринесе за постигане на устойчива икономика. Държавите членки направиха преглед на напредъка по изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) в своите национални програми за реформи за 2020 г. Гарантирайки цялостното изпълнение на препоръките по-долу, Испания ще допринесе за напредъка към постигането на ЦУР и за общите усилия за осигуряване на конкурентоспособна устойчивост в Съюза.

(30) Тясното сътрудничество между икономиките в икономическия и паричен съюз е от ключово значение за бързото възстановяване от икономическото въздействие, породено от COVID-19. Като държава членка, чиято парична единица е еврото, и предвид политическите насоки на Еврогрупата Испания следва да гарантира, че

нейните политики са в съответствие с препоръките за еврозоната и че са координирани с тези на останалите държави членки от еврозоната.

(31) В рамките на европейския семестър за 2020 г. Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Испания и го публикува в доклада за страната за 2020 г. Тя оцени също програмата за стабилност за 2020 г. и националната програма за реформи за 2020 г., както и последващите действия по препоръките, отправени към Испания през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Испания, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на Съюза предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнището на Съюза към бъдещите решения на държавите членки.

(32) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност за 2020 г., като становището му[9] е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

(33) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2020 г. и програмата за стабилност за 2020 г. Настоящите препоръки отчитат необходимостта от справяне с пандемията и улесняване на възстановяването като първа необходима стъпка за коригиране на дисбалансите. Препоръките, отнасящи се пряко за макроикономическите дисбаланси, установени от Комисията съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, са отразени в препоръки 1, 2 и 4,

ПРЕПОРЪЧВА на Испания да предприеме следните действия през 2020 г. и 2021 г.:

1. В съответствие с общата клауза за дерогация, да предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на благоразумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга, като същевременно засили инвестициите. Да укрепи устойчивостта и капацитета на здравната система по отношение на здравните работници, медицинските изделия и инфраструктурата от критично значение.

2. Да подпомогне заетостта чрез договорености за запазване на работните места, ефективни стимули за наемане на работа и развиване на уменията. Да засили защитата при безработица, по-специално по отношение на работниците, упражняващи нетипични форми на заетост. Да подобри покритието и адекватността на схемите за минимален доход и на семейното подпомагане, както и достъпа до цифрово обучение.

3. Да гарантира ефективното прилагане на мерките за осигуряване на ликвидност на малките и средните предприятия и на самостоятелно заетите лица, включително чрез избягване на забавени плащания. Да даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да стимулира частните инвестиции, за да се ускори икономическото възстановяване. Да съсредоточи инвестициите в областта на зеления и цифровия преход, по-специално върху насърчаването на научните изследвания и иновациите, на

[9] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

чистото и ефективно производство и използване на енергията, на енергийната инфраструктура, на управлението на водите и на отпадъците и на устойчивия транспорт.

4. Да подобри координацията между различните равнища на управление и да укрепи уредбата за обществените поръчки с цел ефективно подпомагане на възстановяването.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател